

Ukiumi Uniudjutit

uumunnga

Nunavummit Kiglisiniartiit

Atuqtilugu Qitiqqautiyuq 1, 2017 hamunga Qiqaiyalirvia 31, 2018

Tuniyauyuq hapkunanga Havagviat Kavamaliqiyitkut

Taaqhivalirvia, 2018

2017-2018 Ukiumi Uniudjutit

Nunavummit Kiglisiniartiit
(Nunavut Kititirinirmun Naunaiyautikhanik Havakvia)

Havagviat Kavamaliqiyitkut quviahuktut tunihilutik ukiumi uniudjutinik hapkununga Nunavummit Kiglisiniartiit ukiunga Qitiqqauiyuuq 01, 2017 hamunga Qiqaiyalirvia 31, 2018.

Naunaiyainiq

Ukua Nunavummit Kiglisiniartiit nayugaqaqtut hamani Pangnirtuumi uvalu ilaqaqtut Naunaiyainikkut Titiraqhimayuni uvalu Ihivgiungnikkut Havakvingmik. Nunavut Kititirinirmun Naunaiyautikhanik Havakvia (havakvia uvaluuniin NBSkut) havaktait uvalu pihimablugit qaffit naunaiyainikkut havaktauyut uvalu tuniuqhaqhugit tatqiqhiutikkut, hitamaiqtuqhugit uvalu ukiutigut titiraqhugit tuniuqhaktauyukhanun titiqanik. Pihimayullu malgungnik qagitaualiqiviningnik: www.stats.gov.nu.ca/en/home.aspx and www.gov.nu.ca/information/statistics-home. Hapkua tunihiyut Nunavunmiunun uvalu tamainun nunallaat piqaqtutnutaanguqtiquhimayunik tautuktuumiyaagutinik aviktuqhimagayuni nutaanik naunaiyainikkut naunaiyautinik tapkua pidjutiaqaqtut inuuhinut-piyangaiyautikkut qanuginiik uvalu hulidjutinik aviktuqhimagayuni. Naunaiyainikkut naunaiyautit tuniyauhimayut hapkununga Naunaiyaiyit Kanatami kitut kanatami naunaiyainikkut timiuyut uvalu haffumunga havagvingmit. Hapkua amigaiyuumiyut ilaayunun kangiqhidjutit piyauhimayut hapkununga titiqiqinikkut naunaitkutinik hapkunani Kavamatkunin Nunavunmin (GN).

Titiqiqiyit, Upalungaiyayut uvalu Munagidjutikkut Hulidjutait

Nunavut Kititirinirmun Naunaiyautikhanik Havakvia Kavamatkut Nunavunmi qitqani naunaiyainikkut timiuyut. Havagviat katitigiyut, naunaitkutanic, ihivgiuqhugit uvaku tuniuqhaqhugit naunaiyainikkut naunaiyautit Nunavunmin hapkununga Nunavunmiunun uvalu tamainun Kanatami. Naunaiyautit tuniyauhimayut atuqtauyut Kavamatkunin ihumaliugutigiblugin, upalungaiyautinun, pinahuagutinun, atulingningnun, maliguagahat idjuhikhanun uvalu naunaiyautit hulidjutinun imaalu unugiangningnun aalakiinik ihagiagiayayunun. NBSkut ilaavaktut aktilaangitigut nutaanguqtiginingmik tunihiblulik ihuaqtunik piyaangningmik tunihyaami uqaudjinikkut uvalu naunaiyaqhugit munagiyaayukhat nunamingni uvalu hilataanin-hivuliqhuqtut naunaiyainikkut havaktakhat uvalu pinahuagutit naunaiyautainik.

Kititirinirmun Maligaaq

Nunavunmi Kititirinirmun MaligaaqThe Nunavut havaktauhimayuuq uvalu tuniyauhimayuuq Maligaliuqvingmun humi tuniyayuuq pinghuuyumik Taiguuqtauyuuq uvalu atuliqtaubluni uvani Ubluirvia 05, 2006mi. Maligaaq atulingniatigut ukua Nunavummit Kiglisiniartiit Havakvia piinagialaqiyut pilugit naunaiyaqhimagayut naunaiyautit tapkua ihuaqtut Nunavunmun hapkununga Kitititititiyunin Kanatami uvalu havaklutik naunaiyautinik auladjutinun inmikkut piyaxhaniklu-maligatigut pidjutiaqaqtunun uvalu ihuaqtunik hakugingnikhamik.

Uvani Qitiqqauiyuuq 2017, ayuqhautit amigaiyuumiqlugit qaffiuniit inungnun timit/katimayit tapkua nigiuqtauyut tuyuqlutik titiqiqiliqinikkut naunaiyautinik hapkununga NBSkunun ataani Kititirinirmun Maligaaq ilaulugit DEAtkut uvalu Haamat nuiqataqtut. Una pidjutaayut nigiuqtauyunun aalanguqtingnigit naunaiyautinun inungnun naunaitkutit tapkua nuitiqut hivuagut angitqiat ihuaqhautigiyayut haffumunga ATIPP Maligaa. Malikhugit katimadjutit qitqani havaktit Maligaliqiyit, ukualu EIA, hivunikhaq iniqtigutit

aalanguqtigaluaqtilugit uvani ATIPP maligaani, Kititiririmmun Maligaq amigaiquumihimaagtut uvalu taimaali piyagiaqangitut ihuaqhaqlugit.

Naahimadjutikhanut

NBSkut ihumagiyaat Naahimadjutikhanut tungaviuyuuq nakuuyuuq iniqtiginikkut angiyumun tikinahuagutinun tunihinikkut naunaitkutunik atuqtunun nutaanik uvalu atuguminaqtunik naunaiyainikkut naunaiyautunik. Taimaali, havakvik havaktut naahimadjutikhanut aalakiiktunik havauhikhainik. Ilauyut havaktunun ilihaidjutikhat, ilaulutik katimaquyagutini uvalu katimadjutini, piinagialaqilutik ihuaqtunik kangiqhidjutunik naunaiyautit havauhiinun uvalu havauhikhaanun. Atuqtilugu ukiuq, havaktut ilaayut hapkunani ilihaidjutini:

- Munagidjutikkut I & II (Kaniqliniq)
- Havaakhamut munaridjutikhaq (Ikaluktutiak)
- Titiqanik Munagidjutunik (Iqalungni)
- Naunaitkutit ihivgiuqtauffaagtut (Ottawami)

Ilaugatiingniq katimaquyagutini katimadjutinilu havaklugit havaktut naamadjutikhainik imaa havaktulugit nutaanik uvalu atuqtauyut qanuginiit hulidjutimingni tunihilugit tungavikhainik uqautigiyaangini ihumagiyatik uvalu atuqhimayatik havaqatingmingnun havaktut naunaiyainikkut havakviini aalani nunani. Atuqtilugu ukiuq, havaktut ikayuqtauyut ilaunikkut hapkunani katimaquyagutini katimadjutinilu

- Ukiumi naunaiyainikkut katimaquyagutit havaktauhimayut hapkunanga Kanatami Naunaiyainikkut Katimayiit uvani Vancouvermi (Qiqaiyarluarvia 2017)
- Kanatami Aviktuqniini Nunavunmi Katimayiit katimapkaqtauyut hapkunanga Nunamittutuqat Piqaqnit Kanatami haffumuuna Uyagakhiungnikkut Naunaiyaiyit (Tattiarnaqhilirvia 2017)
- Kanatami Aviktuqniini Nunavunmi Katimayiit katimadjutait hatimapkaiyut hapkua Kititiqitiyunin Kanatami haffumuuna Maniliungnikkut Naunaiyaiyut (Ubluqtuhivia 2018); Naunaiyainikkut Maliguagahat (Qiqaiyarluarvia, 2017) Inugiangnikkut (Imaruqtivia 2017) uvalu Havangnikkut uvalu Inuuhiliqinikkut Naunaiyaiyut (Aptilirvia 2017)
- Upautiblutik Katimayunun haffumuuna Nunavunmi Inuit Havaakkut Ihivriuqtiit Havaktiuyit katimayut Ottawami Iqalungnilu (Imaruqtivia 2017 uvanilu Qiqaiyalirvia 2018)

Havaktittiliriniq

Angiyumik Nunavunmi Naunaiyaiyit haffumunga Nunavunmi taimaangnikkut uvani Qiqaiyalirvia, 2017 ilauliqlutik hapkununga Albertami Havakvia Naunaiyaiyit uvaku Kangiqhidjutiniklu Atanguyaq Naunaiyainikkut. Uvani Iidjirurvia 2018, Angayukhiq Qauyihaiyi ikhinaqtait NBSkut tadjakaffuk Havakviup-havakviinun Nuutingnikkut Havaktakhait (ITA) hapkununga Havakvianun Ilagiingnun Kivgaqtuqtut. Uvani Hikutirvia 2017, havakvik uqautigiyaat havaktut aktilaangit havaktikhaqhiuqlutik Inungmik Naunaiyainikkut Atanguyakhaq ayuiqhaqtuq.

Naunaiyautunik uvalu Tuniqhainiq Kangiqhidjutunik

Havakvik tuniqhaiyut naunaiyainikkut kangiqhidjutunik qaffinun kavamat havakviinun, aalat aviktuqhimayut uvalu aviktuqniit katimayiit Nunavunmi, imaalu tuhaqtitiyininun,

qauyihaiyinun, ihivgiuqtinun uvalu aalat naunaiyautinik atuqhimaanginaqtut. Amigaitqiyat naunaiyaunikkut naunaiyautit tuniyayut hapkunanga Kititiqtitiyunin Kanatami. Nunavunmi Kiglisiniartiit apiqhuutigiblugit titiqiqinikkut naunaiyautit pihimayayut GNkuni Havakviini uvalu aalat katimayit tapkua ihuaqtut haffumunga, uvalu pidjutigiayuyut amigaitut ihgagiahungnigit hapkua, atungniit nunallaat uvalu titiraqhugit qagitaualiqivimun.

Nunavummit Kiglisiniartiit Qgitaualiqivik

Malguk Nunavummit Kiglisiniartiit qagitaualiqiviit piinagialgit Nunavunmiunun uvalu inungnun uvani : www.stats.gov.nu.ca/en/home.aspx and www.gov.nu.ca/information/statistics-home. Atuguminaqtuq qagitaualiqivik amigaitunik naunaitkutinik, ihivgiungnikkut paqitauhimayut uvaluf aalat kangiqhidjutit tapkua quviagiyaat amigaitut naunaitkutanik atuqtut. Naunaiyaqhimablutik titiraqhimayut ilauyut kangiqhiyuumigiangini piyagiaqaqat. Qagitaualiqivik hivulingmik naunaiyautayuyuk ikayuutinik inungnun havakvingni uvalu iluaniitut nutaanik titiraqhimayunik imaatun nuitiqhimaahugit *QanugiliungmangaitnikNutaanik* tuhaqtidjutini, maniliungningmik, aaniaqtailinikkut, maniktigut, ihuinaagutinun, qaffiuniitigut naunaiyautit uvalu inuqaniinun pihimayut ilauyut Nunvunmun. Unalu, naunaitkutinun naunaitkutit hapkunani piyayunin nutaanguqtitaqataqtut qagitaualiqivimik. Qakungugaangat angiliyuumiqhugit naunaiyautit pihimayunikkut pihimakpata ilaublegit nutaat iluanngaqtukhat uvalu piinagialaqikpat.

Titiraqtauhimayukhat

Havakviit tuhaqtitiqataqhutik tatqiqhiutikkut naunaiyautit titiraqviani *QanugilingmangaitnikNutaanik* tapkua pidjutayuyut Havaktuliqinikkut Naunaiyautit, Niuvaanikkut Akiinun Naunaitkutit, Havaktum Qulangnaiyautinik Akiliqtuqtait, Akiliuhiangnikkut, Havaatigut Kangiqhidjutit, uvalu igluqpait Laisiit. Aalat Niuvaanikkut Himiqtuuningmun, Niuvaaviliqinikkut, Nanminiaqatut uvalu Inuit maniliugutingnit, Inuunikkut uvalu Huiqnikkut aktilaangit, Ihuinaangnikkut aktilaangit haffumunga Kanatamun uvalu aviktuqhimayunun, uvalu aalat ihuaqtut naunaiyainikkut pidjutit. Naunaiyattiaqhimayut uniudjutit hapkununga Niuvaanikkut Akiinun Naunaitkutit Iqalungmiunun hapkualu haffumunga Nunavunmun havaktauyullu uvalu tuyuqtaublutik tatqiqhiutikkut pihimablugit. Hitamangugaangat tatqiqhiutit kangiqhidjutit inugiangniitigut itqungniagutit Kanatamun, aviktungniinun, Attautimukhimayut Kavamatkut Maniliqidjutait ilauyut piqutait uvalu akiliqtugahait, atuqtauyukhat ikayuutikharnun, Ikaangniit Havaktauyut, Inuaqnikkut, RRSP Aituutit, uvalu aalat pihimayut titiraqtauyut haffumani havakviup qagitaualiqiviani. Naunaiyattiaqhimayuyuk uniumi uniudjutit inugiangniitigut itqungniagutit havaktauyullu tuyuqtaublutiklu. Nalvaaqtauhimayut hamanga 2016min Naunaiyautini Kanatami piinagialaqihimayut haffumani NBSkut qagitaualiqiviani atuqtilugu ukiuq uvalu pihimayut piyauluaqhimayukhat – Inugiangnigit naunaitkutait, uqauhikkut, Nunaqaqaatut (Inuit) Inuit, Iihangnikkut uvalu havangnikkut uvalu Maniktautit, Iglutigut uvalu Ilagiit Havauhiit.

Naunaiyautinik Apiqhiyut

Havakvik tuyuqtauyuyuk amigaitunik tukhiutinik naunaitkutit kangiqhidjutainik, naunaitkutit tuqikhautait uvalu taiyauhimayut uqautayuyukhaq apiqhuutikhanun havangnikkut uvalu aalat naunaitkutinun pihimayut ilauyut Nunavunmun Nunavunmiununlu. Tukhiutit tuniyayut aalakiinin havakvingnin nutaatqiaq hapkunanga aalanin GNkut havakviinin. Amigaitut

tukhiutit tuyuqtauyullu aviktuqhimayunin uvalu aviktuqniinin katimayiinin, qauyihaiyinin, alakiit ilihaqvikiyuat, maliguagahanik ihivgiuqhiyut uvalu aalat katimayiit Nunavunmi aalaninlu nunallanin. Ilangit nutaat tukhiutit havakviup kiuyait atuqtilugu kinguliq maniliqiningmi ukiumi ilauyut hapkua:

Inugiangniit aktilaangit imaa inugiangniit itqungniagutit uvlau itqugahuagutit tukhiqtauluaqpaktut naunaitkutit. Kituluaq tukhiqtauyut pihimayut haffumunga Nunavunmi inugiangnikkut itqungniagutit ukiungitigut, qanuginiitigut, nunallaat uvalu qaviktungniit. Ikitut tukhiutit tuyuqtauyullu haffumunga ihuaqhaqhimayut naunaiguminaitut nunallaat inugiangnigut itqugahuagutit. Huiqhimayut uvalu inuuhimayut amigaitilaangit, inminiiqhimayut uvalu nuutiqhimayut naunaiyautit piumayuyut.

Taimaalu attauti ukiut, tukhiutauffaaqtut haffumunga Havangnikkut ihivgiugutikkut kangiqhidjutit. Hapkua tukhiutit pidjutiqaqtut qanuginiitigut havaatigut aktilaangit, havaktut uvalu havangitut inuit, havaakhat, havanginikkut uvalu ilauyut aktilaangit, havaangitigut aktilaangit uvlau havakvikiyuat qanuginiit uvalu havangnikkut qaffiuniit Inuit uvalu inuinaungitut imaalu ukiungitigut. Naunaiyautit qiniqtauyut tatqiqhiutikkut uvalu ukiutigut havangnikkut aalanguqtiqniit.

Tukhiutit ihuinaangnikkut uvalu maligaliqinikkut ilauyut naunaiyattiaqhimayut qafiuniit ihuinaaqtut uvalu ihuinaangnikkut aktilaangit, tamaini uvlau nunallaatigut, piyauhmayut. Ilihangnikkut pihimayut naunaiyautit piumauqataqhutik, tugaaqhimayut atiliungnikkut, ilihagiaqtungnikkut uvalu ilihaqyuuminikkut iniqtiqutit. Kangiqhidjutit tukhiqtauyut haffumunga ayuqhautikkut uvalu ikayuuhiaqtut piyauhmayut uvalu kiublugillu.

Ihivgiungnikkut uvalu Naunaiyautikkut Hulidjutit

Nunavummit Kiglisiniartiit havaktait qaffit angiyut ihivgiungnikkut uvalu naunaiyautikkut hulidjutit havaktauyut kingulingmi maniliqiningmi. Hapkua ilauyut Naunaiyautit Katatamun, Nunavunmi Niqit Akiitigut Naunaiyautit, Nunallaat Inugiangnikkut itqungniagutit uvalu Itqugahuagutit, Naunaiyainikkut Havaat, Titiraqhimayuq 23 Ikayuutikkut, Titiraqhimayuq 12 Nunavunmi Havaat Havaktuqangitunun Naunaiyautit Nanminiqangnikkut Ikayuutikkut Havaaq, Tatqiqhiutikkut Havaanun Ihivgiungnikkut Naunaiyautit, Nunavunmi Kavamani Havaktutigut Naunaiyautit, Nunallaat Inugiangnikkut-Maniliungnikkut Naunaiyautikkut Havaaq (CSEDP) uvalu aalat aulahimaaqtut naunaiyainikkut havaat.

Naunaiyaininnganik Kaanatami

Havakviup pidjutigiyait qagitaulyaliqivingmi titiraqhimayut naunaiyainikkut naunaiyautit tuniyaungmata hapkunanga Naunaiyainikkut Kanatami. Titiraqhimayut pidjutiqaqtut inugiangnikkut naunaiyautit ilauyut Inuit Inuinaungitut imaalu ukiungitigut uvalu qanuginiitigut idjuhiit. Aalat kituni igluqaqtut, katuhiqhimanikkut nunallaatigut uvalu aviktuqniitigut, havaatigut uvalu ilihangnikkut iniqtiqhimayut.

Hapkua hivuani nuititayut Nunavunmi inugiangnikkut naunaiyautit hapkunanga Naunaiyaininnganik Kaanatami hapkunanga NBSkunun, ihivgiuqhimayut itqungniagutikkut inugiangnikkut naunaiyautit havaktauyullu uvalu aadjikutaa pidjutigiblugu Qikiqtaalungmi Ihuaqhaqhimaituq naunaiyautit ilitugiyayuq. NBSkut tukhiqtut naunaiyautit

havaktauffaaqlutik kitut pidjutauyut ihuaqhaffaaqhugit inugiangnikkut naunaiyautit Igloolingmun. Naunaiyaininnganik Kaanatami kinguani tuyuqtait havakvik titiraqhimayumik uqaqhugit quyahuutit naunaiyaqtaungman una ihuinaagut uvalu havaffaaqhugit.

Havakvik ikayuhugit naunaiyainikkut katimadjutit katimapkaiyut Naunaiyaininnganik Kaanatami qitqani Hikutirvia 2017 unaluIdjirurvia 2018 kangiqhipkaqhugit akhuuqhahlugit Nunavunmiut uqautigilugit ihumagiyatik atungniangnikkut hapkua katatami naunaitkutit. Uqautigihimaaqhugu havaktauyyuq tunihyuq piyakhanik nunavunmun tukhiqlutik nutaanik piyakhanik uvalu ayuqhautinik kitut ilaulugit qaiyut naunaitkutit ikayuutigiluangniaqtait inmingnun. Kinguani katimadjutit, havakvik katimapkaiyut uqautigilugu ihumagiyayut atanguyallu hapkununga Naunaiyainikkut Pidjutauyumun Havakvianun Naunaiyaininnganik Kaanatami.

NBSkullu ilaayut uvani 'Aviktuqniitigut Uqautayut' haffumunga Nunaqaqaatut naunaiyautait tapkua ihivgiugutayut qanuq kitut Nunaqaqaatut inugiangniit naunaiyaqtauyumayut atuqtilugu 2021 aulania haffuma naunaiyainikkut pinahuagunmi. NBSkut tuhaqtitiyut taangni Iqalungni katimatilugit (Tattiarnaqhilirvia 17, 2017) uvalu Ottawami katimayut (Ubluiqtirvia 8, 2017). NBSkut ikayuutigiyaaat naunaiyautit pidjutigiyanun ihuaqhaqtauhimayut uvani Ubluiqtirvia 5 hamunga 7, 2017 nuititlugit naunaiyautit ataniqavingni hamungalu naunaiyainikkut atugahat atuqtauyut naunaiyagiangini ihuaqhaidjutikhat pidjutinun avatqumadjutinun uvalu piyauhimgitunun Hapkua naunaiyautit pipkainiaqtut NBSkunun ikayugiangini tapkua inuit kitut piyaungitut havaktautilugit naunaiyautini naunaiyaqtauyut uvalu ilaayut kingulingmi qanuginiit piyaangini Nunavunmi qaffiuniit uvalu inugiangnigut ihuaqhaqtauyut ihuaqtumik inugiangnigut attautimungniit uvalu tuniuqhainiit.

Nunavunmi Niqit Akiit Naunaiyaqtauyut

Kingulingni hitamat maniliqinikkut ukiut, NBSkut havaktut Nunavunmi Niqit Akiinik Naunaiyayut katitigianganik niqit akiit naunaiyautikhait akitutilaagutikhat uvalu naunaiyagianganik akiitu niqit niuviqtauyut tamaini Nunavunmi nunallaani. Kavamani kivgaqtuiyunit Atanguyanik (GLOs) attautini nunallaani ilaubleugu Iqaluit katitiqhiyut akiinik hapkunaga Kuuwaamin. uvalu/uvluuniin Kapaninin niuvaayullu kinguani hitamat ukiut atuqtauyut. Talvanga 2016, akiinun naunaiyautit katitiqhimayut pingahunin niuvaavingnin Ottawami piyaangini NBSkut havagianganik aalakiigutikkut naunaiyautinik Nunavunmi Niqitigut akiit akitutilaangit uvalu Ottawami niqit akiinik.

NBSkut havaktut hivulingmik ilanganik maniliqinikkut ukiumi iliugaqhugit, upalungaiyaqhugit uvalu tuyuqtaqhugit naunaiyautit hamanga 2017 Nunavunmi Niqit Akiitigut Naunaiyautit. Tuyqtauniit uvalu naunaiyaidjutit iniqtaungmata, *QanugiliungmangaitnikNutaanik* titirait nuipkaqtauyut tuyuqtauyukhanun titiqani. Ukualu, naunaiyautit iliugaqtaublutik uvunga kavakviup qagitauyaliqivianun hamanga Taaqhivalirvia hamunga Apitilirvia 2017. Talvalu, nuitiqtauhimayut ilaayut akiit aadjiliugutigiblugit aalakiit niqit uvalu niqaungitut nunallaani, aviktuqhimayuni uvalu ukuallu Niuvaanikkut Akiit Naunaitkutait (CPI) naunaiyautit haffumunga Kanatamun. Uvani Hikutirvia 2017, NBSkut ilihagtut hapkua GLO ilihaidjutainun tuhaqtitiyaamingni naunaiyautit auladjutaitigut ukualluat uqumaitilaangnikkut akighaliqtuiyutigut.

Naunaiyautit katitiqhimayut haffumunga 2018mi naunaiyautit pidjutiqaqtut tuuliqhutik inigitikhaanun ilangini nunallaani Kinngaini. Una ihuaqhiyauyuq uvalu naunaiyautit iliugaqtauyut uvalu havaktauyut iniqtauyut naunaiyaqhimayumik naunaiyautit havaktauyut. Naunaitkutit uvalu *QanugiliungmangaitnikNutaanik* nuititauniaqtut tuyuqtaulutiklu tuyuqtauyukhanun uvalu iliugaqtaulutik havakviup qagitauyaliqiviani atulihaaliqat Niqiliqivik, 2018. Piqangitumik, angiyumi-nunaqangnikkut akiligahatigut naunaiyautit, naunaiyaiyut paqitiyut atuqtauyut ihuaqhaiyaangani akiitigut inuuningmun aktilaangit nunavunmi. NBSkut ihumayut havaklutik hivumut aulaniitigut Nunavunmi Niqit Akiitigut Naunaiyautinik havaktauyaangani nunallaani niqiqut akiit aalakiigutit uvalu aalat akiitigut aadjuliugutikhanik.

Nunallaat Inugiangnigit Itqungniagutit uvalu Itqugahuagutit

NBSkut nutaanguqtiqtait Nunavunmi nunallaat inugiangniitigut itqungniagutit ukiutigut pihimayut ihuaqhimablugit hapkununga Naunaiyaiyit Kanatami ihuaqhaqhimayut aviktungniitigut uvalu aviktuqhimayutigut inugiangnigit itqungniagutait. Havakviklu iniqtiqtait ihuaqhaidjutit hapkununga nunallaat inugiangnikkut itqungniagutikkut atugahat uvani 2015/16 maniliqinikkut ukiumi.. Una havaaq havaktauyyuq havakvingmit nutaanik uvalu angiqtauhimayut inugivangnikkut itqungniagahuagutikkut atugahat imaatut ikayuutikhat kitut tautungnatut avakviup ihuaqhiyuumiqhimayut aktilaanginik havaktut ayungnaqtumik inugiangnikkut naunaiyainahuangniq. Angikliyuumigutigiyait havakviup ihumait havakvingmi. Nunallaat itqungniagutait hamanga 2015min ahamunga 2036mun iliugaqtauhimayut havakviup qagitauyaliqivianun inungnin atuqtauyukhat.

Nunavunmi Kavamatkut Havaktunut Naunaiyaidjutit

Paqitauhimayut uvani naunaiyautini kitut havaktauhimayut hapkununga Kavamatkunin Nunavunmi havaqatigiblugit Naunaiyaiyit Kanatami, Havaakhat Inuuhirmutlu Pivallidjutikhat Kanatami ukualu Nunavut Tunngavik Inc (NTI) iliugaqtauhimayut haffumunga NBSkut qagitauyaliqivianun. Naunaiyautini 4724 kiuyut uvalu naunaikutaa 95 pusat kavamatkuliqiningani havaktut GNkuni imaalu 5 pusat Kavamatkunin Kanatami havaktit. Taimaalutauq, 52 pusat kavamatkuni havaktut Inuit amigaitutik 65 pusat kavamatkuni havaktut angnauyut ilaqaqhutik imaanginaq 49 pusat attautimun Nunavunmi inugiangnigani. Tamavyait napaa kavamatkuni havaktut (49 pusat) 30min 49mun ukiuqaqtut pigaluaqhugit qanuginiit tapkua qitqani ukiungit Nunavunmi imaituq 24. Pidjurigiyaat naunaiyaiyit paqitait, imaa 69 pusat Inuit uqaqtut Inuit uqauhiinik havakvingmingni. Amigaitqiat naunaiyaidjutinun kiuyut uqaqhugit havaamik havakhutik ayuiqhaqtut ilihangniq uvalu havaktinatik ilihagtut, uvalu akhuuqhablugit inulgamiit ilihaghimaaqlutik ilihaidjutinik ihuatqiyangmat auladjut amigaiqyuumiyaangata qaffiuniit Inuit kavamatkuni havaktut.

Nunaqaqaqtut Inuit Naunaiyaqtauyut

NBSkut havaqatigiblugit Naunaiyaiyit Kanatami uvalu partners with Statistics Canada and Havaakhat Inuuhirmutlu Pivallidjutikhat Kanatami (ESDC) havaklugit Nunaqaqaqtut Inuit

Naunaiyaqtaulutik (APS). Naunaiyautit katitiqtauyut iniqtauyut uvani Imaruqtirvia 2017mi naunaiyautait tadjja havaktauyut. APS angiyumik ayungnaqtut naunaiyautinun ikayuutikhaq inuuhiqattiangningmun nunaqaqaatut inugiangnigit Kanatami uvaku katitiqhimayut amigaitqiamik naunaiyaqpiaghugit naunaiyautit havangnikkut, ilihangnikkut, aaniaqtailinikkut uvalu aalat inugiangnikkut maniliungnikkut qanuginiit nunaqaqaatuqtaqtut nunallaat aalanin naunaiyautinik katitiqtauhimayunin Kanatami. Uuktuutigilugu, imangugaluaq 2016mi kanatami naunaiyaidjutit pidjutiaqtut havaanun uvalu havaqangitunun naunaiyautit hapkununga nunqaqaqtunun inugiangnigit, APS angikliyuumihugit pidjutait ilauyut ilaliutihimayut ayuqhautit hapkununga havaatigut ihumagiyainun, amigaitut havaanun uvalu nuutigumangitut havagiamingnik havaanik hailiyunik humiliqaak tapkua ayungnaqtut havaatigut upalungaiyautinun. Aipaa auladjutikhaq naunaiyatinun havaktauniaqtuq uvani 2022. Upalungaiyainikkut hulidjutit imaa apiqhuutikhanik ihuaqhainiq, apiqhuyukhanik, kiudjutinun piyaxhanik uvalu ilituqhaidjutikhanik aulagutiniaqtut nunguliqtat 2018.

Nunavunmi Nunallat Naunaitkutait/Kangiqhidjutit Titiqat

Havakvik iniqtaut nunallaat naunaitkutait tamaita 25 Nunavunmi nunallaat iliugaqhugit qagitaualiqivungmun. Naunaitkutit iluaniitut inugiangnigit uvaluinugiangnikkut maniliungnigit imaalu inugiangnita amigaitilaangit, ukiungitigut, katuhingnikkut, aaniaqtailinikkut, ihuinaagutinun, qitqani maniliungnikkut, uqauhiluangit, ilihagiaqtuqataqtut uvalu havangnikkut uvalu havaatigut. Hapkua naunaiyautit pipkainiaqtut pulaaqtunun, ihivgiuqtunun uvalu aalat piimayut inuit tautuktuumiyaalugit nunallaat. Ilaliutihimayut kangiqhidjutit iliugaqhimayut maligaliqinikkut hivuliqtit attautini nunallaani imaatan miyyat, maligaliuqtit.

Katitiqhimayut Ikayungnikkut Ikayuutit Nunavunmi Nanminiaqtunun

Malikhugit iniqtigutait Nunavunmi Nanminiaqtunun Naunaiyautit, NBSkut havaligtut attautimukhugit ikayuukhat maniliqinikkut, ayungnaqtutigit, niuvaanikkut uvalu ilihangnikkut ikayuutit tapkua Nunavunmi nanminiaqtut atugahait uvalu angikliyuumigutikhat nanminiqtik auladjutainun. Tadjja, avatqumayut 120 aalakiit ikayuutikhat uvalu kangiqhidjutit makpigaanuat aalakiinun ikayuutikhanun kitut Nunavunmi nanminiaqtut uuktuutikhait tukhiutikhat maningnik uvalu aalat ikayuutikhat naunaiyaqhimayut ihivgiuqtaulihutik. Iniqtaukpata, katitiqhimayut piyaxhat iliugaqtauniaqtut uvani havakviup qagitaualiqiviani uvalu Nunavunmi nanminiaqtut kangiqhipkaqtauniaqtut piinagialaqikpata ikayuutikhat nanminingmingnun-ihuaqhiyuumigutikhat ikayuutit.

Tingmidjutit akiinun naunaiyautit

Ilaliutihimayut qulaaniitunun, tingmidjutit akiinun naunaiyautit piyaangini kangiqhidjutit akiinun tingmidjutinun akiit qitqani nunallaat uvalu qanuginiit tingmidjutinun akiliqtuqtauyut havaktautilugit uvani 2017mi. Naunaiyautit havaktauyut ihuangniaqtut atugiangani hapkununga aquiyunun, maniliugahuaqtunun uvalu tingmiyut inuit upalungaigiangini ihuaqtumik tingminikkut manikhanun hivuani tingmitinagit Nunavunmi. Atugahait naunaiyautit iliugaqtauhimayut uvalu naunaitkutit katitiqhimayut havauhiit havaktauhimayut uvani Tattoarnaqhilirvia 2017 taimaalu hivuani katitiqhimayut tingmidjutit akiit aulagutiyut uvani Ubluqtirvia 2017mi. Tamainun naunaiyautit havaktauligtut uvani Ubluqtuhivia 2018 havaktauhimaaqtuq huli. Tingmidjutinun piyauyut ukua First Air,

Canadian North, Calm Air unalu Ken Boreak Air. Tamaita tingmidjutit avatiini Nunavut imaalu tingmidjutit unghiktunun hilataani Nunavut imaa Ottawamun uvalu Winnipegmun ilaliutihimayut ataani naunaiyautip. Havakviup havangniaqtait aalangungnikkut naunaiyautait piyaangani aalanguqtingnikkut akiit akitutlaangit hapkununga kitunun piimayayut tingmivikhat tautungnagianganani tahapkua akituyut tingmidjutit akiit aalanguqataaqtut qakugungugaangat.

Ukiuqtaqtumi Naunaitkutit Atayunun Naunaitkutinun Havaaq

Atuqtilugu ukiuq, havakviup havaktiit katitqihimayut akiitigut naunaiyautinik ingilgadjutikkut hunanik, taanganik, niqinik niuvaadjutayut nigivingni uvalu aalat hunat ataani Ukiuqtaqtumi Naunaitkutit Atayunun Naunaitkutinun Havaaq havaktauyut havaqatigiblugit Naunaiyit Kanatami uvalu Naunaiyainikkut Havakviit NWTmi uvalu Yukonmilu. Havakatuyut qiniqhiayut havaqatigilugit nunallaat pingahuni ukiuqtaqtumi uvalu havaklugit aadjiliugutikhat naunaiyautit akiitigut inuunikkut qitqani nunak. Iqalungniinaq Nunavunmi ilayut atuqhugit uvalu tadjja havaqatigiyait Yaluunai. Hivuani naunaiyautit akiinun tikuaqtauhimayut hunat tuniyayut hapkununga Naunaiyaiyininun Kanatap Niuvaanikkut akiitigut Havakvianun uvani Qiqaiyalirvia 2018 uvalu aadjiliugutayut nunanun aulahimaqtut.

Havaatigut Qaffiuniinik Piumayaunikkut Atugahaq

Havakvik ilauqatauyuq pivallinanikkut havaatigut qaffiuniinik piimayayut atugahat Nunavunmun kingulingni malguk ukiuk. Aalaninlu, atugahaq tinihiniaqtuq mikhaanun naunaiyaidjutinik tadjamin uvalu hivuniptingni havangnikkut havaakhanik ihuangitunik ukualuat havaaqaluanginikkut, havaat piimayayut uvalu nayugaini. Inugiangnikkut itungniagutit tapkua ikayuutauniaqtut pivallianingmun havaakhanun qanuginiit iniqtauyut. Havaatigut naunaiyautit tapkua tunihiyut ilaliutihimayut havaakhanik kangiqhidjutit piinagialaqiyut havakvingmin. Kihimi, naunaiyaqhimayut havaatigut aviktuqhimayut havakviitigut tuniyayut uvalu aalat havaat piyakhagaqatut havakviup havaktait havaqatigiblugit Naunaiyaiyit Kanatami piyaangini naunaiyautait. Atuqtilugu ukiuq, katulaalaaktukhanik atanguyailu hapkua Nunavumi Ukiuqtaqtumi Ilihaqpaalivik pilugit naunaiyautit ilihavikvianun atiliuqhimayut uvalu iniqtiqhimayut amigaitlaangit kitut, hapkualu inugiangnigit inugiakhivaliyut uvalu havaatigut naunaiyautit, atuqtauluaningiaqtut itqungniagutinun havaakhanun ihuangniaqtut atugahat. Qaffit naunaiyainikkut aktilaangit imaatun nayugait ihumagiayuyut uvalu naunaiyaqhimayut naunaiyautit atuqtauyut ihumaliugutinun hakugingniit uvalu atugahat ilauqatigiingningmun qitqani atuqtauyut iluaniitut.

Naunaiyautit ikayuutikhat ihvigiugiangani atuqtauyut havaatigut piimayayut Nunavunmi Havaakhat Havaktuqangitutigut naunaiyautit kitut nutaanguqtiqataqtauyut ubluq tamaat pihimayunik tunihiyut kangiqhidjutinik havaakhanik havaktuqangitunik uvalu hivuliuyukhat havaakhat. Naunaiyautiqavik angiliyuumiqtauyuq ilaliutihimayut Inuit uqauhiit, pitquhikkut ilitugihimaniq uvalu aalat havaktukhaqhiungnikkut piyakhat piyaangini ilaliutiyukhat kangiqhidjutit kitut Inuit havagiyakhait Inuinaungitunun nuititauhimayut havaakhat angmaqtayut Nunavunmi.

Havaaghaqhiuqtunun Naunaiyautikkut Ihivgiugutit

NBSkut havaktait uniudjutit uvlau naunaiyaiyaqhimayut naunaitkutainik haffumuuna Havaaghaqhiuqtunun Naunaiyautikkut (LFS) Nunavunmun. Uniudjutit havaktauyut uvalu

nuiпкаqhugit inungnun umiuq tamaat. Imaalu, aalakiit naunaiyautinun naunaitkutit tapkua havaktauhimayut hapkunanga LFSkunin imaa havangnikkut havaaghaqhiuqtunun idjuhiitigut (ukiungit, qanuginiit, inuudjuhia),havaaghaq uvalu havakvikyuaq, imaaluu havaakhat idjuhikhait Iqalungni titiraqtauyut tatqiqhiut tamaat. Tatqiqhiutini uvalu ukiuni Qanugiliungmangaitnik Nutaanik nunaiyautinik naunaitkutit iliugaqtaunginaqtut NBSkut qagitauyaliqivianun.

Qaiyut/nutaat naunaiyautit

Havakvik ilauliqtut uvani Kanatami tamaani pimaqluktitaunikkut naunaiyautinik tapkua ihivgiuqhinaqtut anginiqhait kitut inuit atuqtut inuklungningmik uvalu qanuginiit aihimavingmingnin, nuatqatimingni, nigivingni, niuvaavingni uvalu havakvingni. Naunaiyautit hivumut naunaiyaidjutauniaqtut ihuinaagutit pidjutait tapkua kikliqaqtitiyut ihuinaaqtauyut' akhuugutit qiniqhiayut maligaliqidjutikhamingnik piliihimanin, apiqhuyinin uvaluuniin aalat munaqhiyut havakviit. Imaalu, jhavakvik ikayuqhugit Naunaiyayut haffuminga Aaniaqtailinikkut Inuqangniqni uvalu Inuilgumi (SSPPS) kitut katitiginiaqtut naunaiyautinik hapkunanga 1,400 kiuyunin Nunavunmi qitqani Taaqhivalirvia unalu Aartilirvia 2018 iqhitaangnikkut qanugiliugutit, ihuiginahugiyayut uvalu qanugunaangnikkut tapkua inuit atuqtait aihimavingmingni uvalu inuqangningmi. NBSkullu ikayuliqhutik mikhaanun Ukiuqtaqtumi pinahuagutinun kitut naunaiyautit haffumunga aquiyunun uvalu akiligahatigut atugahait, havaqatigiblugit hapkua Nunavunmut Aquivaktunut/Tingmidjutit uvalu Naunaiyaiyit Kanatami. Taimaalu, Havakvingmi Aaniaqtailinikkut, Aaniqtailinikkut uvalu Inuuhiqattiaqtumik Havakvia Kiinauyaliqiyit katulaatitaat NBSkut naunaiyainikkut ikayuqtukhat havaklutik havaatigut aaniaqtailinikkut, Aaniqtailinikkut uvalu Inuuhiqattiangnikkut naunaiyautit hapkununga GNkut havaktiit. Naunaiyautit havaktauniaqtut havaqatigilugit Havakvia Havakvingmi Aaniaqtailiniq (IWH) uvalu Iqaiyaliqiyut Inuuhiriliqiyungit Munaqhiviit Ontariomi Havaktit (OHCOW). Ihumaliugutit ihuaqhaqlugu Uniuqtaqtumi Uqaqtaitigut katimadjutit Yukonmi hapkununga naunaiyainikkut havakviinun pingahut aviktuqhimayut hivumuugitikhamingnik. Taimaa katimadjutit tunihinaqtut himautiqataqlutik ihumagiyamingnik iniqtiqhimaitunun naunaiyainikkut havaktakhats, tugaaqhimanikkut ayuqhautinun katimadjutauluni Aulapkaiyinin Naunaiyaiyit uvalu Atanguyaq Naunaiyaiyit Kanatamamin qiniqhiyaamingnik naunaiyautikhanik tapkua kitut ihumagiyayut uvalu ihuangniaqtut aviktuqhimayunun. Kinguliq katimadjut ublua tuhaqtitauniaqtut ihuaqtut uvalu atugahat ayuqhautinun ihuaqhiyaukpata.

Aalat Aulahimaaqtut Havaqatigiingnikkut Havaakhat

Ahianin hapkunanga qulaani pinahuagutit, havakvik havaligtut qaffinik aulahimaaqtunik ihivgiungnikkut havaakhanik. NBSkut havainaqtut ilayut hapkununga Nunavut Niqqailiuknaitumik Havagvingnin. NBSkut ikayuinaqtut naunaiyaiyunun hapkununga uvalu tunihiblutik aulahimaaqtumik naunaiyautinik ikayuutikhanik mikhaanun havakhugit hapkua Havakviup hivuliutiyakhainun. Havakvik ilaublunilu Havakviup ukiuq tamaat katimadjutaini. Paqitauhimayut niqit akiinun naunaiyautit ikayuqtauhimayut hapkunanga havakvingmit hanaqidjutainun niqit niqailiungnikkut pinahuagutinun uvalu angiliyuumiqlugit aulahimaaqtut nigittiaguminaqtunun pinahuagutit tapkua taja havaligtait,.

Taimaali NBSkut ilaublutilu aalakiini havakviini katimayiit - Inugiangnikkut Inuuhinut pianggaiyautikhakkut Uqaudjauyiit Katimayiita (SEAC) ukualu Nungulaittumut Pivallianiq

Katimayit (SDAG). Havakvik ilaunikkut pidjutitqaqtut naunaiyainikkut uqaudjimik uvalu inugiangniku-maniliungnikkut naunaiyautit kangiqhidjutitqaqtut katimadjutit aalanguqtingni nunallaat inuuhiqatiagutikhaat. Aulahimaaqtut ikayuutit tuniyauyut katitihugit uvalu uqautigiblugit naunaiyautit hanaqidjutikhait uqaudhiyut haffumunga inugiangnikkut maniliungniq, nanminiqangnikkut, havaatigut, iliangnikkut, inugiangniitigut, aaniaqtailinikkut uvalu ihuinaangikkut naunaiyautit. Havakviklu ikayuqhutik apiqhuutikhanun ihivgiugutainun haffumunga Nunavunmi aangayaangnaqtutitigut naunaiyautini tamna havaktauhimayuq hapkunanga Kiinayaliqinini, tunihiblulik ihumagiyaamingnik havauhiitigut ayuqhautinik atuqtamingnik naunaiyaitilulik auladjutinik Nunavunmi haffumunga Ukiuqtaqtumi Naunaiyautinik Hivuliuyukhanik Havaktakhanik. Ihumagiyaayut tuniyauhimayut hapkunanga NBSkunin uniudjutauyut atuqtauyut akhut uqautauyut uvani [the Ukiuqtaqtumi Pivallianikkut Ministat](#) katimadjutit katimayut uvani Montrealmi Apitilirvikmi 2017. Ukiuqtaqtumi Naunaiyaidjutit Hivuliuyukhayut Havaktakhat aulapkaqtayut hapkunanga katimayit ilaayut Hanaqidjutikkut uvalu Atanguyat Havakviinin Nunavunmi Kiinayaliqiyit uvalu Tunungani Alberta Pivallianikkut Katimayit (NADC).

Ihivgiungnikkut Havaaghat

Akhuugutit amigaiyumiriangani Inungnun kivgaqtungniq atanguyaak aktilaangini havakvingmi, Angigutiqaqtuq Nunavunmun havaktitauliqtuq havaamik Ihivgiungnikkut Atangyuamik ayuiqhaqtumik uvani Sivuliqtiksait Ilihaidjutit. Ihivgiungnikkut Havakvik havaktut iliangnikkut upalungaiyautinik piyaangini Ayuiqhaqtut ihuaqtumik ayuiqhaidjutitqaqtut ihivgiungnikkut, pinahuangnikkut atanguyanun, upalungaiyainikkug uvlau ihivgiungnikkut ayuiqhautit. Imaalu, naunaiyautinhanik ilihainikkut ilihaidjutikhat, ayuiqhayuq aulayumik ilauniq katimadjutit kanatap timiqutaini imaa Naunaiyaiyit Kanatami uvalu Havaatigut uvalu Inuuhirinikkut Pivallidjutikharnik Kanatami, uvalu havaktakhanik tuniyaublulik naunaiyainikkut uvalu ihivgiungnikkut pinahuagutit. Ilainia hapkua Nunavunmi havaat havaktuqangitut naunaiyautait uvalu Nunavunmi Inuit Havaakkut Ihivriutit Havaktiuyit Naunaiyautit (NILFA) kitut pidjutitqaqtut ilaupkaqhugit havainingni katimadjutit Ayungnaqtuliqinikkut Katimayit uvalu Iqatigilugit ilihaidjutit tapkua aulagutiyut uvani Qiqaiyalirvia 2018 Iqalungni ihivgiugiangani naunaiyautait NILFAkut uniudjutit. Ayuiqhayuq ilaublunilu iliangnikkut ilihaidjutit ihivgiungnikkut pihimayunik tapkua ilihaitayut havakvingmi, atuqtitugit naunaiyainikkut havaanik pidjutitqaqtut niqit akiinik naunaiyautit, naunaiyainikkut katimadjutit uvalu naunaiyaidjutinik ihivgiugutit (Ottawa), apiqhuutikhanik ihivgiuqhnikut uvalu auladjutikkut (Iqalungni) ilihaidjutinunlu havaatigut munagidjutit (Ikaluktutiak). Atuqtitugit naunaiyainikkut pihimayut uvalu naunaiyainikkut hanaqidjutit haffumuunga 'ilihaqtuq havakhugit' ilihainikut upautidjutit pidjutauniaqtut havagianganik atungnikkut ayuiqhaidjutit uvlau kangiqhidjutainik ilitugivaliayaangini tapku apitquyayut iliangnikkut ihivgiugutit atugahait uvalu atuqtauniaqtut amigaituni aipaagu ilihaidjutinun.

Ilihaqtulugit aipaangani, Ihivgiungnikkut Havakvik angikliyuumiqtaat Nunavunmi Havaakhat Havaktuqangitukkut Naunaiyautit. Aulagutiblugillu upalungaiyautit atugahat havauhingni uvalu havauhikhait havagianganik una naunaiyaut maligahaq quyaginaq hivuniptingni angikliyuumiqtuq. Ilihaqviit akhut ilaublulik aalakiini naunaiyainikkut pinahuagutit havaktuyuni havakvingmin.

Titiraqhimayuq 23 Ikayuutit

NBSkut havaktiit havaqatauyut hapkununga Naunaiyaiyinun Kanatami, NTI uvalu Havaatigut uvalu Inuuhirinikkut Pivallidjutikharnik Kanatami havagianganigani Tigumidjutitqaqtut' Ilaunikkut Nunaiyaidjutini, havaktauhimayuq haffumungaluaq havaktukhaqhiungnikkut hanaqidjutikkut haffumunga Inuit apiqhuiyut Nunaqaqaqtunun Inungnun Naunaiyaidjutit uvalu ayuqhautikkut naunaiyainikkut, uvalu akhuuqhalugu tunihimaaqlugit pqaitauyut haffumani Nunavunmi Kavamatkuni Havaatigut Naunaiyautit. Hapkua havaktauyukhat havaktauyut ilauyut havakviup ikayungnikkut pidjutait pidjutigiyaanganigani titiraqhimayuq 23 haffumani Nunavunmi Angigut. Iniqtaukpat, nutqangniaqtut ihagiagiyauyut naunaiyautit munagiyauyukhat uvalu naunaiyaidjutit Inuit havaangitigut kavamatkuni. NBSkut tadjaja ihivgiuliqtait piyakhat ihuaqhiyuumigianganigani aipaa auladjutait NGESkut atungnikkut ihuaqhiyuumiqtayut ITtkut havakvia, havakhutik qagitauyakkut apiqhuutit Inuktitut uvalu Inuinnaqtun ukualu Qablunaatut Uivitullu, hivumuktilugulu naunaiyainikkut kikliitigut tungaviit ilaullugit katulaangnikkut naunaiyautit havakaffuktut havaktut uvalu havakhimaniaqtut/himautauyut ilihaiyit.

Titiraqhimayuq 12 Ikayuutit

NBSkut ilauqataublutik hulidjutainun hapkua Inuuhinut Pianggaiyautikkut Munagidjutit Katimayiit talvanga kitut havaqatigiyaat ED&Tkut, miyyat, MLAs uvalu aalat nunallaani kivgaqtuqtut ihivgiuqhugu Inuuhinut Pianggaiyautikkut hulaqutait atuqtaulimaitut niuvaaviit nunallaani inuuhitigut uvalu inuuhiqatiangnikkut. Qaqungugaangat munaginikkut pulaaqtaqtut havaktauyut tikuaqtauhimayunun nunallaanun pingahuni aviktuqhimayuni pidjutigiblugit aalangungnikkut nunallaat aktilaangit naunaiyautit piyaanganigani katimayiit ihivgiugiangani aalanguqniit nunallaat anginiqhait. Hapkua ilauyut Kitikmeono aviktuqhimayuni munaginikkut pulaaqtaqtut (Qiqaiyalirvia 20-21, 2017 uvnai Kugluktumi), Kivalliqmi aviktuqhimayut pulaaqtaqtut (Qittiqautiyuq 24-25, 2017 uvani Arviani), uvalu Qikiqtaalungmi aviktuqhimayuni munaginikkut pulaaqtaqtut (Taaqhialirvia 5-6, 2017 uvani Ikpiaryungmi). NBSkut katimapkaiyut nunallaat naunaiyautainun katimadjutini aalakiini imaatun inugiangnikkut, havaatigut, aaniaqtailinikkut, ihuinaangnikkut, ilihangnikkut atiliungniq uvalu ikayuuhiaqtunun. Hapkua atuqtaublutik havagianganigani qanuginiit uvalu aalanguqtiqniit inuuhinut pianggaiyautikkut qanuginiit tugaqhimayunun nunallaat.

Nunallaami Inuuhinut-Pianggaiyautikhakkut Katitihimayut Naunaitkutinik Iliuraqtauyukhat Qaritauyarmut Havaanga (CSEDP)

NBSkut ilauyut hapkunani Nunallaami Inuuhinut-Pianggaiyautikhakkut Katitihimayut Naunaitkutinik Iliuraqtauyukhat Qaritauyarmut Havaanga kitut aalangayut hapkununga Nunavunmi Nunallat Qanuginmangaat kitut attauhiq havakviup qagitauyaliqivia tuhhaqtidjutaa pidjutaa haffuma havaaghap hivitunikhaa hivituhiblugu hulidjut kitut hivuani tugaaqhimayait naunaiyainiq, katitiglugit uvalu tuyuqtaqlugit tadjaja naunaiyainikkut naunaiyautit Nunavunmi nunallaallu uvalu aviktuqhimayut atuqtauyut kavamatkunin, nanminiqtaqtunin uvalu inungnun. GNkut uvalu aalat katimayiit piyakhaqtaqtut nunallaataktilaangitigut inuuhinut pianggaiyautikkut ihumaliugutigiyaanganigani hulaqtutit uyagakhiuqtinun havakviit, uyagakhiuqtut uvalu aalat algaktut nunamik ikayuutinun pivallianiq nunallaanun munagidjutinun piyauyut ilauyut munagiblugit hulidjutit Aviktuqhimayut Inuuhinut Pianggaiyautikkut Katimayiits (SEMC). NBSkut ilauyullu hapkunani SEMC katimayuni uvalu havaqatigiblugit qanitukkuteetings Pivalliyuliyitkut

Ingilrayuliyiqitkullu piyaangini naunaiyautit nutanguqhimayut, ihuaqtut uvalu piinagialgit ilaayunun nunallaani hivuliqtinun, GNkunun, kanatami kavamanun uvalu havakvikyuani tigumidjutitqaqtunun. Hapkua naunaiyautit piinagialgit hamani SEMC Naunaiyainikkut Nunauyaani qagitauyaliqivngmi: www.nunavutsemc.com. Uvani Apitilirvik 2017, havakvik ilaayut uvani Aviktuqhimayuni Katimaquyagutini Ilangani Naunaiyautit Qanuginiitigut tapkua naunaiqtut naunaiyautini piyakhat aalakiinun qaiyunun munagidjutikkut havaktauyut. NBSkut havaktiit uvalu ayuittiaqhimayut hapkunanga Uyagaqhiuqtit uvalu Inuuhinut Piyangaiyarnikkut Havakvia hapkunani ED&Tkut ihuaqhaqhimaniaqtaat nunallaat aktiilaangita naunaiyautait katitiqhimayut, ihivgigutait uvalu tuyqtaudjutait uvalu ihuaqhiyuumiqlugu SEMCkut Naunaiyainikkut Nunauyaq. Talvuuna, qaffit katimadjutit naunaiyayut Pangnirtuumi uvani ukiumi ihivgiugianganu uvalu nutaanguqtiqlugu Naunaiyautit Nunauyaa.

Aviktuqhimayut uvalu Kanatami Havaqatigiiktut

Nunavumi Havakvia Naunaiyainikkut qitqani naunaiyainikkut timiqut hapkununga Kavamatkunun Nunavunmi imalu, pidjutigiyaat ihumagiyait Nunavunmiun hapkunani kanatami naunaiyainikkut auladjutaanun. Havakviata ilaavaktuq aadlani kanatap avikturviitni, ukiuqtaqtumi avikturviit kaffini katimayiini – Maniliurnikkut Maniit, Uyagakhiuqtut uvalu Nanminiqagtut Naunaiyautait Inuqangnigit anginiit, Inungnun uvalu Havaatigut naunaiyautit uvalu Katimanikkut Katimayiit Nunaiyainikkut Maliguagahanik. Hapkua katimayiit tunihiyut tungavikhamik atuqhimanikkut uqaqatigiikhtut, ayuiqhimayamingnik tuniuhaihlutik uvalu tamatkiumayunik katimadjutiqaqhtut hapkununga Naunaiyaiyunun Kanatami uvalu aalat aviktungniit uvalu aviktuqhimayut angiyumik naunaiyainikkut uqautigiyaamingnik uvalu ayuqhautinik. Hapkunuuna katimayiit havauhitigut uvalu ukiutigut katimadjutit tapkua naunaiyainikkut ihumagiyayut Nunavunmun akhuuqhayaayut uvalu atuqhimaahugit. NBSkut atuqtait katimadjutikkut piyakhat tuniyayut katimayiinin tuniyaanganu hivuani kangiqhidjutit qaiyunun naunaiyaidjutit uvalu talvanga havakhugit akhut piyaanganu angiyumik ilaunikkut, uvalu ikayuutinik hapkununga, naunaiyainikkut auladjutinun. Imaal, uqautigiblugit ahiani katimayiit katimadjutainun tuniuyaamingnik apqutikhamingnik uqautigiyaanganu piyauniaqtut iluani-aviktuqhimayut uvaluuniin iluani-aviktuqniini havaqatigiingningmik uvalu iligiingnikkut. Upaungaigiiqhimayut uvalu nutaanguqhimayuq uuktuut iligiingnikkut hapkununga Yukonmi Havakviat Naunaiyaiyit haffumunga 2016 Nunavunmi Nanminiqangnikkut Naunaiyautit tapkua havaktauhimayut hapkua Inuuhiqiyit uvalu ED&Tkut. NBSkut iniqtiqtaat naunaiyaidjutit tutqikhautait, aadjiliuhugit uvalu ihuaqhaqtaublutik hapkua nanminiqangnikkut naunaiyautit uvalu tuyuqtaublutik ihuaqhaqtauhimayut naunaiyaqviit hapkununga Ilagiingnun Kivgaqtuqtut uvalu ED&Tkut uvnai Qitiqqauiyuq 2017.

Havauhingmigut, Naunaiyaiyit Kanatami katimaqatigiyaat NBSkut hapkunuuna naunaiyainikkut ayuqhautinun – 2016 Naunaiyainikkut katimadjutit uvalu pidjutaayunun naunaiyaidjutinun, nunallat inugiangniitigut itqungniagutit, niuvaaviit akiinun naunaitkutit niqinun, naunaiyaidjutit apiqhuutait havaktaublutik, uuktuutikkut ungaviit upalungaiyaqtauyut uvalu naunaiyainikkut ihivgiugutit hivumut naunaiyainikkut tuhaqtidjutit. Kingiliq ilaayuq aalangayuq inuuhigingnikkut uvalu maniliungnikkut uvalu maniliungnikkut uqagauiyayut imaa hitamat tatqiqhiutit natkaangata inugiangnigit

itqungniagutit, inungnun igluqpait, kavamatkut maniliqinikkut naunaiyautit, aquinikkut, atuqpiagtut uvalu mikiniqhat GDP uvalu GDP havakvikyuatigut.

Titiqqiviliqinikkut Naunaiyautit

NBSkullu tunihiyut katimadjutinik qitqani Naunaiyit Kanatami Naunaiyit Niuvaanikkut Havakvianun uvalu GNkut havakviit/timiqutait hapkuatut Laisiliqiyit Havakvia ED&Tkut uvalu Munaqhiliqiyit tapkua qilanik tunihiyut titiqiqinikkut naunaiyautinun tutquumaviit akhaluutituqtut' uvalu akhaluutinun titiqidjutinik uvalu munaqhiliqinikkut naunaitkutit tutquumaviit hapkununga Naunaiyaiyinun Kanatami.

NBSkullu pihimablugit titiqiqinikkut naunaiyautit hapkununa Ikayuuhiaqtunun uvalu Akiliqtuqtauyut hapkunanga Havakvianin Inuhiliqiyit, ilihatut atuliuqtait, initqihimayut uvalu aalat ilihangnikkut naunaiyautit Iliniaqtuliqinun uvalu Munahiliqiyinin munaqhiliaqtut Munaqhiliqinin. Hapkua tuqighaqtublutik iliugaqtauyut NBSkut qagitauyaliqivianun inuit atuqtakhait.